

[Kurt Brauer.]

velsen min. K. B.) i de formentlig tre år, tilvejebringelsen af et konkurrenceresultat vil tage, at søge forholdene i Christiania normaliseret, idet der søges givet bosættelsen i området karakter af et »socialt eksperiment« . . . »

Under landsretssagen blev der den 6. september d. å. afsagt sålydende kendelse:

» . . . Det pålægges sagsøgte, forsvarsministeriet, at fremlægge mulige beslutningsreferater eller anden autentisk gengivelse af beslutninger fra regeringsmøder den 6. marts 1973 og den 30. juli 1973, for så vidt de vedrører sagsøgeren. . . «

Dette pålæg efterkom forsvarsministeriet ved i retten som bilag V at fremlægge en skrivelse af 7. september fra statsministeren til kammeradvokaten.

Dette af statsministeren underskrevne brev slutter således:

» . . . På regeringsmødet den 6. marts 1973 var der tilslutning til,

. . . at boligministeren i samarbejde med kulturministeren tilrettelægger og udskriver en idékonkurrence om anvendelsen af det 38 tdr. land store areal i forbindelse med Bådsmandsstrædes kaserne,

at dette areal forbliver i forsvarsministeriets eje de første tre år, samt

at forsvarsministeren sammen med kulturministeren og socialministeren på denne baggrund overvejer den foreløbige anvendelse af Bådsmandsstrædes kaserne.«

På regeringsmødet den 30. juli 1973 var der tilslutning til, at »den aftalte tre års periode og idékonkurrence skulle fastholdes.«

Denne redegørelse skulle altså være »autentisk« – dvs. rigtig og udtømmende – men efter den er der ikke truffet beslutning som angivet i det kulturministerielle notat om » . . . i de formentlig tre år, tilvejebringelsen af et konkurrenceresultat vil tage, at søge forholdene i Christiania normaliseret, idet der søges givet bosættelsen i området karakter af et »socialt eksperiment« . . . ».

Da det ikke kan være rigtigt, både at der er truffet regeringsbeslutning som anført i det kulturministerielle notat om begivenhederne den 14. juni 1973, og at der, som det fremgår af statsministerens autentiske redegørelse, ikke er truffet sådan beslutning, opfordres statsministeren til at redegøre for, hvilken af delene der er stemmende med de faktiske forhold.

Statsminister *Anker Jørgensens* svar (2/11 76):

Som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, er hr. Kurt Brauer bekendt med indholdet af mit brev af 7. september 1976 til kammeradvokaten.

I dette brev gav jeg oplysning om indholdet af referaterne af de på regeringsmøderne den 6. marts og 30. juli 1973 truffede beslutninger vedrørende Christiania-arealerne.

Om den skriftlige redegørelse, jeg således har afgivet med henblik på fremlæggelse i retten, skriver hr. Kurt Brauer i spørgsmålets begrundelse, at den »skulle altså være »autentisk« – dvs. rigtig og udtømmende. . . «

Jeg skal undlade at kommentere hr. Kurt Brauers insinuerende ordvalg og alene bekræfte, at de oplysninger, jeg har givet, er rigtige og udtømmende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ophevelse af lov om brandsikring af bygningskonstruktioner.

(Lovforslag nr. L 35. Fremsat 12/10 76. Første behandling 29/10 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om sikring mod misbrug af CPR-numre m. v. [af Hagen Hagensen m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 6. Fremsat 13/10 76).

Forslaget sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

De konservative foreslår, at folketinget beslutter, at brugen af CPR-registret begrænses således, at der kun kan finde anvendelse af

[Indenrigsministeren.]

CPR-numre sted til brug for offentlige, sikrede registre, og at det forhindres, at CPR-numre kan anvendes som nøgle ved samkøring af hinanden uvedkommende registre – hvad det så egentlig er.

Regeringen opfordres af de konservative til at fremsætte de nødvendige lovforslag til beslutningens gennemførelse.

Som bekendt indførtes CPR-numrene i forbindelse med oprettelsen af Det Centrale Personregister, CPR, i 1968, idet nummersystemet ansås for en nødvendig forudsætning for kilde-skatten, og CPR-numrene er i dag taget i anvendelse af et meget stort antal offentlige administrationer. Ligesom den offentlige administration betragter anvendelsen af personnumrene som en effektiv rationalisering, vil anvendelsen af disse numre i den private sektor, navnlig inden for større virksomheder, der anvender elektronisk databehandling, være en administrativ fordel, og det er da også bekendt, at adskillige private foretagender anvender eller satser på anvendelsen af personnumre.

I første række gælder det vel pengeinstitutterne, som gennem længere tid systematisk har indsamlet frivilligt givne CPR-numre, ikke mindst i forbindelse med udstedelsen af ID-kort eller oprettelsen af konti. Der er i dag intet til hinder for, at en privat virksomhed gør brug af personnumrene og indsamler disse f. eks. fra sin kundekreds ved at bede de pågældende selv om at opgive numrene. Derimod er der ingen almindelig adgang til at indhente personnummeroplysninger i CPR eller i kommunale folkeregistre, idet sådan udlevering efter gældende regler kræver særlig hjemmel eller tilladelse fra indenrigsministeriet, og det har været ministeriets faste praksis, at der ikke udleveres personnumre til privat side. Denne praksis må til dels ses på baggrund af, at man ikke har ønsket at disponere på dette område, så længe registerudvalget havde disse spørgsmål til behandling og folkettinget ikke havde taget stilling til en sådan retmæssig udlevering.

Man må dog nok i denne forbindelse være opmærksom på, at en vis spredning af numrene i praksis sker ved, at myndighederne anvender disse som journalnumre. Inden for skatsektoren og sygesikringsordningen er der ligefrem lovhjemmel for, at henholdsvis arbejdsgiverne og lægerne m. fl. skal gøres bekendt med de ansattes eller lægesøgendes CPR-numre.

Endvidere skal man være opmærksom på, at personnumre frit udleveres til den offentlige sektor, og at grænsen mellem den offentlige og den private sektor til tider kan være noget flydende. Afgrænsning i denne henseende vil til stadighed ske i samråd med det særlige personregistreringsråd, hvori bl. a. folkettinget er repræsenteret.

Særlig med hensyn til arbejdsløshedskasserne brug af personnumre må jeg oplyse, at langt den største del af numrene stammer fra de forsikrede selv. Enkelte numre er dog oplyst af CPR, hvilken ordning i 1972 blev drøftet med personregistreringsrådet, som da var enig med ministeriet i, at kasserne i denne henseende nærmest måtte siges at høre til den offentlige sektor. Men det er et vilkår for samarbejdet med arbejdsløshedskasserne, at de fra CPR stammende personnumre ikke anvendes i de til kasserne knyttede fagforbund.

Med hensyn til kommunernes anvendelse af personnumrene, f. eks. i patientregistreringen eller det planlagte databasesystem, SIP, indeholdende skatte-, indtægts- og personoplysninger, har det hidtil beroet på kommunalbestyrelsernes beslutning, i hvilket omfang man ønskede at gøre brug af de foreliggende edb-systemer og hermed gøre brug af personnumrene. Dog må det bemærkes, at udviklingen af nævnte SIP-system er stillet i bero, indtil det har været behandlet i et særligt samordningsudvalg under finansministeriets administrationsdepartement, som kommunerne, finansministeriet og indenrigsministeriet er parthavere og deltagere i.

Jeg er enig i, at spørgsmålet om anvendelse af personnumrene, herunder deres anvendelse som nøgle ved samkøring af registre, må tages op til alvorlig overvejelse. Disse problemer er imidlertid en del af hele registreringsproblematikken, som i dag er til behandling såvel i justitsministeriet som i indenrigsministeriet på baggrund af registerudvalgets betænkninger.

Det er regeringens hensigt at fremsætte et lovforslag for dette område til januar 1977, og i denne sammenhæng vil der også fremkomme forslag til regulering af folkeregistreringsloven, for så vidt angår udnyttelsen af CPR.

På denne baggrund vil jeg finde det mindre hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at træffe endelig afgørelse om en mindre, men betydningsfuld del af registreringsproblematikken. Derfor foreslår jeg, at en mere indgående drøftelse af disse spørgsmål finder sted i en bredere sammenhæng, som regeringens lovfor-

[Indenrigsministeren.]

slag vil kunne give, og det er endda et tilsagn, som rækker et betydeligt stykke ud over det, man anmoder om i folketingsbeslutningen. Vi har meget mere arbejdsstof i folketinget og nok så knap tid, så lad os dog vente, til vi får den reelle debat om langt større problemer end bare en enkelt del af sagen.

Ejler Koch (S):

Det konservative forslag til folketingsbeslutning om sikring mod misbrug af CPR-numrene berører nogle meget væsentlige spørgsmål. Det berører hele spørgsmålet om anvendelse af den moderne teknik i administrationen, det vedrører spørgsmålet om, hvordan vi finder den rette balance mellem individets beskyttelse og den nødvendige administrative effektivitet. Det er næppe muligt at give noget helt klart og præcist svar på, hvor denne balance skal ligge. Problemerne er uhyre vanskelige; der er store fordele ved at anvende teknikken, men der er selvfølgelig også visse risici forbundet hermed. Problemerne er, som det jo også fremgår af den betænkning om offentlige registre, der er kommet, uhyre komplicerede og næppe egnede til særlig bastante løsninger.

Det konservative folkepartis beslutningsforslag berører jo imidlertid kun en enkelt lille krølle af dette meget store, indviklede problemkompleks og berører det endda på en sådan måde, at man må sige, at selv om man vedtog forslaget, løste man jo slet ingen problemer. For hvad er det, der står i forslaget? Der står, at man skal hindre samkøring af hinanden uvedkommende registre. Det lyder jo smukt og rigtigt, men der er ingen, der fortæller os, hvad uvedkommende registre er, og det er jo netop et af de problemer – som for øvrigt også er drøftet i betænkningen – det er interessant at få afklaret i forbindelse med behandlingen af hele dette problem.

Derfor kommer, at beslutningsforslaget er overflødig, fordi det konservative folkeparti ved, at regeringen allerede i trontalen har bebudet, som ministeren også nævnte nu, en langt mere omfattende lovgivning på dette område for at få behandlet disse vanskelige problemer i en større sammenhæng.

Jeg kan derfor ikke lade være med at beklage, at de konservative har ment at måtte løbe sådan et politisk kapløb i denne sag for at komme først med at rejse disse problemer i folketingssalen. Jeg synes, disse problemer er

alt for alvorlige og alt for komplicerede til, at det er nødvendigt at slå politisk mønt af at være den, der har rejst dem i salen.

Jeg håber, at vi på grundlag af ministerens forslag kan blive enige om at gennemføre en lovgivning på disse områder. Men jeg tror også, vi må gøre os klart, at det forslag, vi har her, ikke vil være til nogen hjælp eller i hvert fald ikke til megen hjælp i forbindelse med de overvejelser og drøftelser, vi skal ind i.

Derfor vil jeg gerne tage ministeren på ordet og takke for det tilsagn, han på regeringens vegne har givet om, at dette lovforslag allerede vil komme i januar måned 1977; så håber jeg, at vi umiddelbart derefter kan komme i gang med problemerne. Jeg tror, vi står os ved at vente med at drøfte problemerne, til vi har fået dem belyst i denne bredere sammenhæng, og ikke kun den lille krølle, som det konservative folkeparti har rejst med dette forslag.

Biltzing (V):

Ved første øjekast ser det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om forbud mod anvendelse af CPR-numre eller, som det faktisk hedder, personnumre ganske besnærende ud, men efter blot nogen eftertanke bliver det klart, at forslaget ikke har nogen egentlig værdi.

For det første må der spørges, hvad et personnummer egentlig er. Tager man det sidste ciffer væk, er det så stadig et personnummer, eller må det da efter forslaget anvendes frit? Eller hvis personnummerets sidste fire cifre erstattes af slægtsnavnets tre første bogstaver og det sidste ciffer anvendes til en kønsangivelse, er det så stadig et personnummer, eller må det anvendes frit?

For det andet må der spørges om, hvorledes et forbud mod anvendelse af personnumre skal kunne kontrolleres. Vi kender jo hverken antallet eller omfanget af private registre, hvor personnumrene anvendes.

For det tredje er det jo ingen betingelse for at få oplysninger fra et personregister ad uretmæssig vej, at personnummeret kendes: et misbrug kan lige så let finde sted, når personens navn og fødselsdato kendes. Det er ved at sørge for sikrede personregistre, at misbrug om ikke helt kan elimineres, så dog minimeres. Men sikrede registre får man ikke ved blot at forbyde anvendelse af personnumre i den private sektor, problemerne er langt mere omfattende,

[Biltzing.]

end at de kan løses ved en flot håndbevægelse som den, det foreliggende forslag er udtryk for.

Hvad der er behov for, er en lovgivning, der opstiller regler for personregistres oprettelse og drift, om indsamling, opbevaring og videregivelse af oplysninger. Der må være regler om borgernes retsstilling over for personregistre samt regler for kontrollen med personregistre. Forudsætningen for en effektiv løsning af problemerne omkring sikring af registre er efter venstres opfattelse, at der skabes regler om anmeldelsespligt for personregistre. Princippet må imidlertid udformes på en sådan måde, at intet register bortset fra visse standardregistre såsom kunderegistre må oprettes eller drives uden forudgående godkendelse fra et særligt registernævn, der giver eller nægter tiladelsen ud fra en afvejning af registrets nødvendighed. Det afgørende er nemlig at finde et balancepunkt imellem på den ene side en udnyttelse af edb-teknikken til administrative formål og på den anden side en rimelig beskyttelse af privatlivets fred. En lovgivning må udspringe af kravet om en retsbeskyttet adgang for borgerne til at leve uden kontrol, indblanding eller overvågning på alle områder, hvor en sådan indblanding ikke er uskadelig eller pånøder sig af samfundsmæssige grunde.

Princippet om retsbeskyttelse for borgerne fra en utidig registrering opfyldes imidlertid ikke alene igennem et registernævns afgørelse vedrørende registrets oprettelse, men må suppleres med et kontrollerende led. Her tænker venstre sig oprettet et registertilsyn, som skal bestå af højt kvalificerede edb-teknikere, som bl. a. ved uanmeldte besøg undersøger, om registre benyttes efter det angivne formål, om der opbevares andre personoplysninger end forudsat, om sikkerhedsbestemmelserne omkring registrets drift overholdes osv.

Endvidere må retsbeskyttelsen sikres ved meget stramme regler for registrering af de særlige personlige oplysninger såsom race, religion, politisk overbevisning, straffe og helbred. Adgangen til at sammenholde oplysninger fra forskellige registre, den såkaldte samkøring, må fastlægges, ligesom der må være regler om erstatningspligt f. eks. i de tilfælde, hvor videregivelse af en oplysning, som enten ikke må videregives, eller som har været fejlagtig eller vildledende, har påført den registrerede en økonomisk eller ideel skade.

Endelig må der udformes regler vedrørende

transmission over telefonnettet af personoplysninger til lagring og bearbejdelse af edb-registre i landet. I denne forbindelse vil jeg understrege nødvendigheden af, at der søges tilvejebragt internationale konventioner om personregistre.

Dette er kravene, når man for at bruge forslagsstillernes egne ord i bemærkningerne til forslaget ønsker at lade »borgernes beskyttelse og integritet og privatlivets fred gå forud for krav på en række lettelser i den offentlige registrering«. Det foreliggende forslag opfylder ikke et eneste af disse krav.

Til slut vil jeg takke ministeren for det klare tilsagn om, at lovforslag om registre fremsættes til januar måned 1977.

Arentoft (FP):

Der er sikkert enighed blandt alle om, at borgerne skal sikres mod at blive ofre for et edb-tyranni, som nogen udtrykker det. Edb skal være et værktøj, om hvilket man kan sige, at det er en god tjener, men en dårlig herre.

Som et led i denne sikring af borgerne har det såkaldte Trolleudvalg udarbejdet to betænkninger, der nu foreligger. Disse betænkninger skal danne grundlaget for en datalovgivning, som er i gang i justitsministeriet. Det har statsministeren også bebudet i sin åbnings-tåle den 5. oktober i år. Selv om skiftende statsministre i deres åbningstaler har lovet meget, som ikke altid er blevet holdt, tror vi alligevel på, at de nødvendige lovforslag til sikring af borgerne mod misbrug af CPR-numre vil komme til behandling i denne samling, og så gælder det om at få så gode love udarbejdet som muligt og så hurtigt som muligt. Vi har nu fået yderligere understreget gennem indenrigsministerens ord, at disse lovforslag vil foreligge i januar 1977.

Hr. Biltzing var inde på spørgsmålet om internationale aftaler, og jeg vil da gerne have lov til at spørge indenrigsministeren direkte, om vi på grund af internationale aftaler kan risikere en forsinkelse af behandlingen af hele datalovgivningen.

Dansk Databehandlingsforening har gennemarbejdet betænkningerne fra Trolleudvalget på ekspertplan og er fremkommet med forslag til ministerierne. Jeg vil derfor anbefale, at man tager folk fra databehandlingsforeningen med i udarbejdelsen af de fornødne datalove.

De af folketinget valgte statsrevisorer siger i

[Arentoft.]

deres tillægsbetænkning over statsregnskabet for finansåret 1973-74 bl. a. - jeg citerer:

»Statsrevisorerne har under drøftelsen af de foran anførte problemer om det offentliges dataadministration været opmærksom på, at den tekniske udvikling inden for den elektroniske databehandling i øjeblikket foregår så hurtigt, at det kan være vanskeligt at følge problemerne op inden for rammerne af de traditionelle statslige og kommunale forvaltningssystemer. Statsrevisorerne finder det derfor ønskeligt, at det indgår i de videre overvejelser af spørgsmålene, om der er behov for organisatoriske nydannelser f. eks. i retning af en højtt placeret offentlig konsulentvirksomhed med til sikret uafhængighed og en åremålsansat leder for at sikre, at de centrale edb-spørgsmål inden for den offentlige sektor løses på tilstrækkelig effektiv måde.«

Dette vil vi også gerne drøfte i udvalget, især når vi kommer til datalovgivningen.

Men der kan jo siges meget om edb og edb-registre, og fremskridtspartiet kan derfor give tilsagn om at ville tage aktivt del i det fornødne udvalgsarbejde både om dette beslutningsforslag og også om føje tid, når forslag til datalovgivning foreligger om ca. 2 måneder.

Aase Olesen (RV):

Også det radikale venstre kunne have ønsket, at denne diskussion var blevet udskudt til det tidspunkt, hvor vi havde regeringens forslag liggende foran os, men jeg vil benytte lejligheden til, når vi nu for en gangs skyld er i den situation, at vi får en slags debat inden en lovgivning, at informere regeringen om vores generelle holdning til disse spørgsmål.

For det første mener vi, at der skal skabes sikkerhed for, at den teknologiske udvikling, herunder af edb-systemer, ikke krænker det enkelte menneskes ret til privatlivets fred og politisk og åndelig frihed; det kan jeg sige så meget mere bestemt, som det er et direkte citat fra det radikale venstres nye principprogram.

Vi ønsker diskuteret i forbindelse med den kommende lovgivning behovet og mulighederne for en lovgivning om selve dataindsamlingen, dels en vurdering af, hvilke data der overhovedet må indsamles, dels en vurdering af, hvilke data vi vil indsamle; det er nemlig ikke det samme. Vi er efterhånden kommet dertil i vores udvikling, at det ikke bare er et spørgsmål om,

hvad vi kan, men også om, hvad vi vil, og endelig naturligvis herunder også en vurdering af, hvilke omkostninger vi vil acceptere.

Vi er langt fra sikre på, at den indstilling, der hidtil har været til dataindsamling til statistisk og videnskabelig brug som noget helt neutralt og uskadeligt, holder på længere sigt. Vi skal ikke være blinde for, at der i dette register- og databehandlingsspørgsmål ligger store problemer omkring centralisering og magtkoncentration.

For det tredje vil vi se på, om faren for misbrug af registre er en for isoleret problematik; den er i allerhøjeste grad også knyttet til de manuelle registre.

For det fjerde mener vi, at lovgivning på disse områder må indeholde meget skrappe krav om fuld åbenhed i forhold til den enkelte borger samt strenge krav om forældelsesregler og om ødelæggelse i tilfælde af krisesituationer. Generelt ønsker vi at oprette et retsværn mod misbrug af den nye teknologi, men vi ønsker ikke på grund af overdreven frygt at forhindre en fornuftig og praktisk anvendelse af moderne teknik. Vi indrømmer dog, at grænsen er overordentlig svær at trække, og at vi næppe når til vejs ende på nogen hurtig og nem måde.

Jeg anser ikke som den socialdemokratiske ordfører dette forslag for at være overflødig, men snarere en smule utidigt. Det fremgår nærmest indirekte af det konservative beslutningsforslag, at man fra den konservative gruppes side frygter, at regeringens varslede forslag om registre ikke vil være vidtgående eller omfattende nok. Denne frygt deler vi egentlig også, og vi må tilføje, at vi heller ikke mener, at dette beslutningsforslag dækker problematikken, sådan som vi opfatter den.

Vi skal derfor benytte lejligheden til at henstille til regeringen, at man med det samme tager den totale problematik op, herunder forberedelse til en egentlig datalovgivning, ikke blot en registerlov. Hvis ikke regeringen gør det, må man forudse et radikalt initiativ på dette område.

Ebba Strange (SF):

Jeg kan slutte mig til de ordførere, der har udtrykt undren over, at det konservative folkeparti fremsætter dette forslag på nuværende tidspunkt, fordi vi jo også har bemærket, at statsministeren i sin åbningstale gjorde rede for, at der ville komme et lovforslag om regi-

[Ebba Strange.]

strering. Jeg mener, at vi bør gemme den egentlige debat, til disse lovforslag foreligger.

Men i hvert fald har det konservative folkeparti fået det ud af at fremsætte forslaget, at vi nu har fået et løfte fra indenrigsministeren om, at disse regeringsforslag vil ligge på bordet i januar. Jeg synes, det er vigtigt, at vi holder fast ved det, for det er da ganske givet – og det er der peget på fra adskillige af de foregående ordførere – at der ligger store problemer i det, og hvis ikke de problemer, man fra konservativ side har peget på, er indeholdt i regeringens forslag, er det klart, vi også skal diskutere dem.

Jeg er nu ikke enig med hr. Hagen Hagensen i, at det kun er offentlige registre, der må anvende CPR-numre. I socialistisk folkeparti gruppe har vi diskuteret, at det, der er vigtigt, er en præcis lovgivning om, hvad man må registrere i forskellige registre, som findes rundt omkring; det trænger vi klart til, og det lader der til at være enighed om i denne sal. Der lader også til at være enighed om, at vi har fået en ny teknik for at bruge den, men at det er vigtigt, at det er os som lovgivere, der bruger den, og ikke teknikken, der bruger os. Det skylder vi naturligvis befolkningen at tage os af, og det vil vi kunne få lejlighed til at gøre ved hjælp af dette beslutningsforslag, men først og fremmest når vi får regeringens lovforslag.

Poul H. Møller (KrF):

Kristeligt folkeparti er enig med det konservative folkeparti i, at borgerne ikke må udsættes for misbrug af disse CPR-numre, men vi mener ligesom tidligere ordførere, at man ligesom har foregrebet begivenhedernes gang ved at fremsætte dette forslag netop nu, idet vi jo, som det også er sagt flere gange allerede både af statsministeren og senest i dag af indenrigsministeren, har fået bekræftet, at der er et lovforslag, netop hvad angår dette emne, på vej, og at det forventes at foreligge allerede i januar måned 1977.

Men intentionerne i dette forslag er vi enige med det konservative folkeparti i, og vi vil meget gerne støtte det derhen, at vi forventer, at det til sin tid kan kobles sammen med et arbejde i forventeligt retsudvalget om disse ting, således at man igennem lovgivning kan hindre misbrug af CPR-numre. Derfor kan vi tilsige støtte til dette forslag.

Ib Nørlund (DKP):

Da vores partis ordfører i denne sag ikke kan være til stede, skal jeg tillade mig i nogle få bemærkninger at tilkendegive vores partis sympati for forslaget og dets formål.

Det forekommer os, at det angår reelle problemer – det har egentlig også ligget i de fleste af de taler, der er blevet holdt her – og derfor synes jeg egentlig, at de afvisningsmotiveeringer, der er givet, ikke er særlig overbevisende. Jeg synes, at ministerens forklaring faktisk gik noget uden om problemerne – jeg kunne være så elskværdig at sige, at han næppe selv kunne have lavet den forklaring – men det gælder for øvrigt også, hvad andre ordførere har været inde på.

Vi har i flere forbindelser vendt os imod de forskellige overvågningsapparater, hemmelige kartoteker, og hvad der ellers er, som vi bestandig er gået imod; det gælder jo her som på andre områder, at kunsten stiger og teknikken udvikler sig, og de moderne metoder, der her er tale om, kan også anvendes på en manér, som egentlig de fleste har erkendt kunne føre til misbrug.

Netop den side af sagen, som angår samkøringen af forskellige registre, kan jo også betyde, at hele kontrollen med de data, som indgår i registrene, i allerhøjeste grad bliver flydende, ikke overholdes, og det kan ikke bestrides, at netop disse registre kan udnyttes af private eller offentlige magthavere, som har adgang til dem.

Sluttelig vil jeg sige, at jeg egentlig ikke rigtig forstår logikken i den afvisning, de fleste ordførere har tilkendegivet over for forslaget, og i den lidt uvante rolle som forsvarer for et konservativt forslag vil jeg gerne påpege, at det, der egentlig siges her, er, at man opfordrer regeringen til at gennemføre lovgivning på de og de områder – jeg er enig med hr. Ejler Koch i, at det kun tager en bestemt begrænset del af problematikken ud, men også en vigtig del af den – og hvis regeringen var lige så favnende over for dette initiativ fra højre, som den er i så mange andre tilfælde, synes jeg den burde have sagt: det er da udmærket, her kommer man og hjælper os med at give visse anvisninger på, at netop disse sider af sagen skal behandles i den ekstra lovgivning. Det synes jeg havde været mere logisk end den afvisning, der har været.

Dohrmann (FP):

Ministeren sagde i sin tale, at vi ikke har tid til at beskæftige os med den slags ting, som her er foreslået af de konservative. Selvfølgelig skal vi give os tid til at værne om den personlige frihed, og det hellere i november end i januar.

Jeg er meget nervøs for – og det tror jeg der er mange der er – at hele det nuværende edb- og CPR-tyranni efterhånden skal udvikle sig til en trussel mod de sidste rester af det, man kalder privatlivets fred. Selvfølgelig skal man benytte edb inden for visse områder, men udviklingen går jo i den retning, at inden længe kan man ved at trykke på en knap få oplyst, f. eks. hvor mange færdsbøder en person har fået, hvilke drikkevaner han har, hvor mange kønsygdomme, hvor mange skilsmisser osv. Derfor er det absolut noget, folketinget skal give sig tid til at beskæftige sig med.

Ordføreren for forslagsstillerne (Hagen Hagensen) (KF):

Også jeg vil gerne sige tak til ministeren for et klart tilsagn om, at der vil fremkomme lovforslag som bebudet i statsministerens åbningstale.

Jeg vil i øvrigt sige tak til de ordførere, der har udtalt, at der var grund til at drøfte denne sag, og jeg vil også sige tak til dem, der har fortalt, at de også gerne vil være med til det, selv om de synes, forslaget er fremsat på et tidspunkt, det ikke burde være fremsat på. Nu er vi altså kommet med det, og der er vel ikke noget at sige til, at vi gerne vil røre ved noget, der ligger os på sinde, og som jeg også forstår egentlig ligger de ordførere på sinde, der også har udtalt sig om, at det er utidigt, eller hvilke ord de nu har brugt, idet de jo egentlig også gerne ville være med til en drøftelse af disse forhold.

Jeg lægger ikke skjul på, at jeg ikke kan være enig med ministeren i, at vi ikke bør drøfte disse forhold nu, for selv om man kalder det for en krølle på hele den store registerlovgivning og datalovgivning, der skal komme, er det alligevel en så betydningsfuld krølle, at den antagelig nødvendigvis må behandles forud for, at der kommer et lovforslag frem, ellers tror jeg egentlig ikke, at det lovforslag får det rette tilsnit.

Jeg vil også gerne her sige, at når jeg takker de ordførere, der har givet tilslutning, er det naturligt også at sige en særlig tak til hr. Ib

Nørlund for den tilslutning, han gav. Han kan have sin frygt for, hvad visse registre o. lign. kan bruges til; der er måske nogle af os, der har en endnu større frygt for, hvad hans folk muligvis kan komme til at bruge registre til. Men jeg siger tak for, at han indser det, og vi vil også gerne videre overveje, hvordan vi skal finde ud af disse ting.

Ved fremsættelsen af lovforslaget er det givet klart til kende fra vor side, at det er helt naturligt og nødvendigt, at der ved offentlig registrering gøres brug af tidens hjælpemidler, derfor også af edb; det er der ingen der vil modsætte sig. Derimod kan der gøres brug af CPR-numre i offentlige registre, men offentlige registre må sikres mod en sådan brug, der gør misbrug mulig. Centrale registre rummer i sig selv en fare, og derfor nødvendiggøres en decentralisation på mange registerområder. Helt afgørende er det, at samkøring af hinanden uvedkommende registre ved anvendelse af CPR-numre som kode eller nøgle ikke kan finde sted.

Baggrunden for forslaget er, at hver enkelt borgers personlige frihed og integritet bør beskyttes og gå forud for det offentliges og alle andres krav på registrering. Der skal ikke være adgang til at gøre borgerens personlige forhold til genstand for offentlighedens beskuelse. Det skal i et demokratisk samfund være en mennesskeret at leve, som det alt er citeret fra betænkningen af hr. Biltzing, uden kontrol, indblanding og overvågning, hvor indblanding ikke er nødvendig af afgørende samfundsmæssige grunde, og dette må retsbeskyttes.

Enhver af os findes opført i en lang række registre, offentlige såvel som private. Hvis der sker en ophobning i databanker og samkøring af sådanne registre, kan der på grundlag af CPR-nummeret anvendt som et sesam, luk dig op, foretages en lang række ting, der kan give virkelig uhyggelige perspektiver. Jeg skal bare nævne nogle enkelte: en samkøring af patientregistre, socialregistre og strafferegistre forud for en ansættelse af medarbejdere. En samkøring af skatte-, moms- og socialregistre i anden henseende. Kommunernes SIP-system med skatte-, indkomst- og personoplysninger til brug for samarbejde mellem flere kommuner. Det lyder ikke betryggende, når Kommunernes Landsforening anfører, at man vil sikre, at udviklingen af SIP sker i nøje overensstemmelse med den kommunale forvaltnings ønsker og behov, og jeg takker derfor ministeren for

[Hagen Hagensen.]

hans medvirken til, at man tidligere på året sørgede for at stille udviklingen af SIP-systemet i bero, indtil man i en bredere sammenhæng har været inde på det.

Jeg kan bare nævne, at jeg forleden dag som sagfører skulle have en almindelig rutinepåtegning på et skøde af ejendomsskyldværdi. Den kunne vedkommende kommune ikke meddele, før de fik CPR-nummeret. Da jeg spurgte om hjemmelen dertil, sagde de: nå ja, det var der heller ikke, men når man selv skulle indhente oplysning, tog det noget længere tid. Hvad kommer det CPR-nummeret ved, at man har købt en fast ejendom?

Ministeren nævnte noget om arbejdsløsheds-kassers adgang til at få CPR-numre oplyst og sagde i den forbindelse, at fagforeningerne, selv om de var knyttet sammen med arbejdsløsheds-kassen, ikke kunne få de numre. Ja men det får de jo alligevel, for flere store fagforeningers medlemsblade udsendes med angivelse af CPR-nummer, ganske vist vendt om, men det er dog alligevel fremkommet på den måde, at de har fået det fra arbejdsløsheds-kassen.

Forsvarets brug af CPR-numre i stedet for tidligere anvendte stamnumre skal jeg i kraft af sagens for mig dybt alvorlige natur ikke sige andet om, end at det er noget, jeg mener må overvejes og bringes til ophør. Det er en alt for nem nøgle at bruge for nogle af dem, vi måske ikke synes overhovedet skal bruge nøgler.

Dette, at visse organisationer kan få CPR-numre at vide, har stødt mange uanset de gode formål som f. eks. anvendelse til færdselspropaganda over for børn; selv om det blev oplyst af justitsministeren efterfølgende i et svar til mig, at CPR-numrene ikke kommer frem til selve organisationen Større Færdselssikkerhed, men, om jeg så må sige, bliver borte på vejen. Det gør nummeret imidlertid ikke, når der er tale om, at man vil opfordre nogen til at melde sig som bloddonor. Der får de et trykt kort med navn og adresse og deres CPR-nummer påtrykt. Det kan ikke være rigtigt, at noget sådant finder sted.

For gifte kvinders vedkommende har ligestillingsrådet oplyst, at der kræves ikke blot eget, men også mandens CPR-nummer ved hospitalsindlæggelse og behandling af visse IP-sager m. v., men omvendt kræver man ikke hustruens nummer, når der er tale om manden.

Borgeren må i videst gørligt omfang selv bestemme, om han ønsker at oplyse sit person-

nummer. Det gælder først og fremmest i private og erhvervs-mæssige forhold, men også over for en række offentlige organer, f. eks. Danmarks radio og folkebiblioteker. Giver borgeren sit CPR-nummer fra sig, skal han sikres, at det ikke bruges til andet område end det, hvortil det er opgivet. Jeg tror bare ikke, at en sådan sikring er mulig: ved muligheden for samkøring kan det simpelt hen ikke være således, at man ikke kan gøre en skadelig brug deraf.

Nogle vil sige, og det er jo allerede sagt, at dette forslag kommer for tidligt, idet regeringen som nævnt har bebudet at ville komme med forslag om offentlige registre og brugen deraf. Mange vil tænke, at forslaget ikke er kommet tidligt nok, idet vi allerede er inde i en udvikling, der for længst burde have været undgået. Meget kan vel endnu nås at blive rettet, således at vi ikke kommer til at leve i tilstande som i Fagre nye Verden, hvor registre er blevet til Big Brother, der ved alt eller kan få alt at vide om hver enkelt af os. Der findes forhold, hvor registre vel kan sammenlignes med Storm-P's små morsomme og uskadelige nummermænd, men vi må hindre, at skyggen, vor egen skygge, som beskrevet af H. C. Andersen, går hen og bliver herre over hver enkelt af os og den, som bestemmer alt. Hvis der ikke nu gribes alvorligt og afgørende ind, er jeg bange for, at det vil gå os som troldmandens lærling, der havde fået sat kræfter i gang, som han ikke evnede at standse.

Jeg hører til dem, der ikke har spor imod at bekendte mig til, at det, man skal passe på her, også er det følelsesmæssigt betonedede hos en stor del af befolkningen: dens krav på frihed og fred må gå forud for alt det, vi skal bruge til offentlige registre.

Jeg beder om, at man vil sørge for, at dette forslag kommer til drøftelse, forud for at vi skal have den store register- og datalovgivning til drøftelse. Jeg tror, det vil være nyttigt, at vi får klaret begreberne forinden; beskyttelsen af borgerne er ganske afgørende.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Må jeg allerførst bekræfte, hvad jeg sagde i første omgang, at januar 1977 er det tidspunkt, lovforslag bliver fremsat, og at det, der er sagt her i dag, klart er noget, man i justitsministeriet noterer sig, og i det omfang, man mener, der er ting, man ikke har fået med, er det klart, at man overvejer noget sådant.

[Indenrigsministeren.]

I anledning af de bemærkninger, der er gjort herfra – og det er også til hr. Hagen Hagensen – vil jeg gerne sige, at alle er enige om, at det er et alvorligt problem; ingen tvivl om det. Alle ønsker at sikre borgernes retssikkerhed og beskytte dem; heller ingen tvivl om det. Ingen har nogen som helst rimelig ret til at tage patient på, at det kun er dem, der vil beskytte borgerne ved at komme med forslag før det tidspunkt, regeringen kommer med det. Vi kommer ikke bare med det, fordi det er os, men fordi det er et fælles problem for os alle sammen.

Hr. Arentoft spurgte, om der er internationale aftaler, der vil forsinke et lovforslag. Der til kan jeg sige, at det er der ikke. Når man nævner statsrevisorernes betænkning, kan jeg gøre opmærksom på, at bl. a. den er årsag til, at arbejdet med SIP-systemet er taget op til revision.

Til fru Aase Olesen vil jeg sige, at den radikale programklæring skal jeg selvfølgelig ikke kommentere, lige så lidt som jeg skal kommentere hr. Biltzings bemærkninger om venstres stilling til en registerlovgivning, og hvad der skal ligge i den. Men hvis fru Aase Olesen hermed kommer med en skjult trussel om, at hvis vi ikke er ordentlige og kommer med det, man forventer fra radikal side, vil man tage et initiativ, og at man allerede på forhånd tvivler om forslaget indhold, må jeg sige, at jeg ikke engang selv har set noget forslag. Men jeg er ikke i tvivl om, at hensigterne er gode nok, så skal vi ikke vente med truslerne, indtil vi ser, hvad der ligger på bordet, i stedet for at udstede dem på forhånd?

Hr. Ib Nørhund var så venlig at sige, at bemærkningerne næsten ikke kunne være skrevet af mig. Jeg forstod, at jeg skulle være lidt mere venlig i så henseende. Jeg kan sige, at jeg er helt i overensstemmelse med det, jeg har sagt. Der er ikke nogen som helst tvivl om det, jeg mente, og jeg har ikke forsøgt at krybe uden om problemerne, det er noget, hr. Ib Nørhund har lagt mig i munden, det har jeg ikke gjort. Det, jeg sagde, var, at folketinget har mange ting at beskæftige sig med, og at det vil være mere rimeligt at vente, til der ligger et lovforslag, som vi jo allerede i åbningstalen har bebudet ville imødekomme et sådant initiativ, som de konservative nu er kommet med. Så jeg synes ikke, man med rimelighed kan sige, at vi løber uden om problemerne. Vi siger bare, at

vi skal bruge folketingets tid så rationelt som vel muligt. Det er der vel ingen der kan være uenig i.

Aase Olesen (RV):

Jeg synes nok, at indenrigsministeren er noget ømskindet, når han kunne opfatte det, jeg sagde, som trusler. Det, jeg tillod mig at påpege, var, at jeg, ud fra mit kendskab til det materiale, registerudvalget er kommet med, ikke mente, det var dækkende for hele problematikken, og det sagde jeg i forbindelse med en vurdering af det konservative beslutningsforslag, som åbenbart skyldtes samme opfattelse. Jeg synes ikke, det kan karakteriseres som trusler, at vi påpeger, at problematikken er noget mere vidtgående end det, som er behandlet i de to betænkninger fra registerudvalget.

Det, der egentlig bragte mig herop, var imidlertid et spørgsmål til ministeren, og det har noget med dette at gøre. Jeg sagde i mit første indlæg, at vi ikke var overbevist om, at det alene drejede sig om at lave en god og vandtæt registerlov, men i nok så høj grad var et spørgsmål om at få en egentlig datalovgivning, for jeg tror, det er selve problemet omkring dataindsamlingen, der bliver hovedspørgsmålet. Det vil jeg gerne eksemplificere. Jeg vil spørge ministeren, om han finder, det er rimeligt, at man i dag inden for aften- og fritidsundervisningen forlanger CPR-numre i det omfang, som man gør. Ved den prøveforberedende undervisning, som oplysningsforbundene kører, kræves der så mange og så detaljerede oplysninger om kursusdeltagernes fortid, at det i sig selv er betænkeligt, og det kunne i hvert fald nok afholde en og anden fra overhovedet at melde sig, hvis man har et eller andet lille blødt punkt i sin fortid.

Nu sagde ministeren nok så pænt, at alle ønsker at sikre borgernes retssikkerhed. Ja men hvordan er denne retssikkerhed sikret? Alle disse mange oplysninger om gamle eksamenspapirer, om henvisninger fra skolepsykolog, om særundervisning og hjælpeundervisning osv., som man skal give, ligger jo altså rundt omkring i skrivebordsskufferne. Det har ikke noget med edb-registre at gøre dette her, men det er selve det, at man forlanger disse oplysninger for at optage folk på disse kurser. Vil ministeren være med til at se på det spørgsmål? Det er muligt, det henhører under en anden minister, men jeg vil godt alligevel høre,

[Aase Olesen.]

hvor langt det rækker, dette med at vi vil være med til at sikre retssikkerheden.

Ordføreren for forslagsstillerne (Hagen Hagensen) (KF):

Også de bemærkninger, fru Aase Olesen gjorde nu, viser, at vi har taget fat på noget, som absolut må gennemdrøftes. Om så tiden er til det lige nu, eller der skal ventes lidt længere, for at man kan se det i en større sammenhæng, det er ikke afgørende for os. Det afgørende er, at vi får taget fat på problemerne. Jeg tror, man simpelt hen bliver nødt til at få disse problemer belyst, også forud for færdiggørelsen af lovforslagene. Jeg tror simpelt hen, det er nødvendigt, og ud fra dette kan jeg ikke være enig med ministeren i, at vi spilder tid på dette. Vi skal bruge – det mener jeg stadig – folketingets tid på fornuftig måde, men at belyse problemer, som er af betydning for borgerne, er for mig at bruge dette tings tid på ordentlig måde.

Jeg skal blot bede om én ting her, for ellers tror jeg, vi kommer skævt ind på det. Nu er det indenrigsministeren, der har sagen her i dag og svarer. Det, vi ved kommer, det kommer jo fra justitsministeren og skal til behandling i retsudvalget. Jeg skal derfor henstille, at dette forslag henvises til behandling i retsudvalget, for det er dér, vi kommer til at få med tingene at gøre.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Det sidste skal jeg heldigvis ikke tage stilling til; det er den højtærede formand, der skal tage stilling til det.

Må jeg sige til fru Aase Olesen – vi plejer jo at have sådan en lille fight ind imellem – jeg er aldeles ikke ømskindet, men jeg udsteder ikke trusler, før jeg ved, hvad jeg skal true imod. Det var det, jeg sagde. Det var en lidt indpakket eller skjult trussel; der lå i og for sig ikke mere i det end en venlig henstilling om ikke at true, før man har set, hvad det drejer sig om.

Jeg er helt enig med fru Aase Olesen i, at der er så uendelig mange problemer i dette her, og jeg skal ikke her på talerstolen udtale mig om, hvad der er rimeligt eller ikke rimeligt. Det ville være lidt utidigt, når vi jo får et lovforslag.

Det er sagt, at tiden er ikke spildt med det, der er sagt. Jeg har heller ikke sagt, det var tidsspilde; jeg har sagt: var det ikke en bedre

idé at debattere det på et senere tidspunkt? Det, der nu er sagt, kan læses i fortrykket, der bliver afleveret til justitsministeriet, som jo meget nøje følger disse ting. Det er justitsministeriet, der skal fremsætte lovforslag om dette område. Her kommer også de bemærkninger ind, som fru Aase Olesen var inde på.

Fru Aase Olesen var inde på fritidsundervisning og den slags, mens hr. Hagen Hagensen var inde på spørgsmålet om bloddonorer. Jeg må nok sige, at dér rammer vi et meget, meget ømfindeligt område, for tænk om bloddonorers identifikation var forkert, så skete der virkelig noget forfærdeligt, mens der ikke skete så forfærdelig meget, hvis der blev indskrevet en forkert elev i aftenskolen på grund af et forkert CPR-nummer.

Jeg synes, de bemærkninger, der er faldet, viser, at vi alle sammen er enige om, at det er et alvorligt problem, som vi ikke kommer uden om, og der er ingen, der kan tage patent på at beskytte borgerne bedre end andre. Det er dog også et resultat af en debat som denne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poul Dam):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om den lokale og regionale kollektive personbefordring uden for hovedstadsområdet.

(Lovforslag nr. L 54. Fremsat 13/10 76).

Fjerde næstformand (Poul Dam):

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 5 og 6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om buskørsel.

(Lovforslag nr. L 55. Fremsat 13/10 76).

Første behandling af forslag til lov om hyrekørsel.

(Lovforslag nr. L 56. Fremsat 13/10 76).